

PROZA

Milan Kleč

Mrtve duše

V Trnovem je zopet završalo. Samo ilustrativno naj omenim tisto znamenito dvigovanje prahu, ko sem že upal, da bom vsaj častno umrl, in to v napadu razjarjenega soproga. To je bilo pa tako in takoj naj povem, da jaz sploh nisem vedel, da je tista ženska poročena. Vedel tega nisem, ko sem stanoval še pod gradom, kjer me ni bilo težko najti, vedel pa sem že v tej stanovanjski soseski, kjer pa me je bilo prekleto težko dobiti, če upoštevamo, da sem tako zanemarjeno živel, ko se nisem bil sposoben niti podpisati na zvonec. In dobiti me v Trnovem, v nekakšnem bloku, kjer nas živi na tisoče, to je pa že nekaj, in če k temu dodamo, da iščemo nekoga v skrajnem besu, potem je pred nami že celotna slika. Tisti razjarjeni soprog je torej takole neke poletne noči prečesal Trnovo, dokler ni po hudih bitkah pred mnogimi vrati končno potrkal na prava. Seveda mu je sledilo veliko Trnovčanov, ki jih je neusmiljeno prebujal, ker je iskal svojo ženo in seveda tudi mene, da me prebuda ali kaj. In tako sem imel na vesti celo sosesko. Vsi so se mi hoteli kar naenkrat maščevati in zato naj se nihče pretirano ne čudi, če od takrat ne odpiram vrat. Tisti razjarjeni soprog me ni razbil, kako jo je odnesla žena, tega ne vem, ker je od takrat še nisem srečal, z njim pa sem se v ogorčenje cele soseske prav spoprijateljil, da sedaj veselo nazdravljava, če že nisem uspel častno umreti, ko mi je bilo že tako nepopisno težko živeti. A soseski sem bil na očeh. Pripisovali so mi marsikaj, česar sploh ne zaslužim. Zakonolomi so sploh na dnevnem redu, jaz pa sem imel že tako ali drugače vse preveč problemov sam s sabo. In kot je to ponavadi, ko se nekaj pozabi, pa nastopi še kaj bolj nezaslišanega. Tega se nisem jaz spomnil. Takrat je bilo obdobje izredno slabega vremena, mislim predvsem na dež, ki niti ne bi bil takšna nadloga, če ne bi puščala stanovanja. Jaz sicer tega nisem opazil, a ko so me prijeli, ali kako bi že označil početje sstanovalcev, sem bil o tem obveščen. In bujna človeška domišljija je takoj pristavila svoje. Menda se je tiste čase po Trnovem premikala črna postava. Govorili so, da ji ne morejo določiti niti spola, ker je bila zavita v pelerino, čez glavo pa je imela poveznjeno ohlapno kapuco. Zedinili so se vsaj v nečem, namreč da ni metala sence. Nihče je ni mogel prijeti ali karkoli storiti.

Črna postava pa je podobno kot razjarjeni soprog zvonila po hišah in ni pustila ljudem spati. Bila je samo ta razlika, da je takoj, ko so ji vrata odprli, izginila. Ko pa so začele puščati strehe, je v Trnovem prekipelo in seveda so se spomnili name, ki sem nič hudega sluteč poskušal živeti, in me vsega skupaj obdolžili. Jaz prav zares nisem imel pojma, o čem govorijo, še bolj pa sem bil presenečen, ko so spremenili ton nekakšnih pogajanj. Saj mi niso več grozili, temveč so me nekako nemočno rotili, naj jih rešim, to pa mi je, po pravici rečeno, godilo. Toda tudi jaz sem imel zvezane roke. Nisem niti vedel, kakšno povezavo ima vse skupaj z mano, ampak da je ostajala moja garsonjera suha, to mi je pa že dalo misliti. Drugače bi se mi zdelo vse skupaj čista neumnost, tako pa sem pristal, da pojavo zgrabim in se resno pomenim z njo. Moram reči, da sem se čudno počutil. Nič kaj prijetno. Tudi jaz sem se ogrnil v dežni plašč, si nadel škornje in se spustil v deževno noč. Kajti samo ponoči se je menda pojavljala, in to v nalivih, ki so se nekako ostrili. Pa tudi njo, in če k temu dodamo in ponovimo, da je bila brez sence, potem je ni bilo težko odkriti. Že pri prvem poskusu je bilo vse opravljeno, da vas hitro potolažim. Trnovo je bilo prazno. Samo dež, tema, luči iz stanovanj, kakšna glava izza zaves in strašni nalivi, kot da se bodo hiše potopile, jaz pa v vlogi rešitelja. Ne vem, če sem čakal pet minut, kaj dosti več pa gotovo ni bilo, ko se je v soju ulične svetilke prebudila črna pojava in se, ne da bi jo bil poklical in bil kakorkoli surov z njo, napotila naravnost k meni. Opis ljudi je bil dosti bolj popoln. Bil sem presenečen, ko je dala pojava kar naenkrat roke izpod pelerine, in rahlo zamišljen sem sklenil, da so to roke iz dežja. In potem je pritekla k meni in me objela. Po glasu sodeč, me je objemal moški. »Končno, končno,« se je pojava prijela za glavo. Jaz sem bil čisto moker in ni mi prišlo na pamet, da bi jo povabil gor in pristavil kakšen čaj. Zaprla mi je usta, ampak ne dobesedno, ko je začela navajati moje prijatelje. Prvega je povedala z ruskim naglasom, v to sem bil prepričan, ker je bila velika razlika, ko je k temu dodala, da je huda pizda. »Huda pizda,« to je pa bilo že čisto po naše, slovensko. To sicer vem, mislim, da je tisti, ki ga je imenovala, huda pizda, nisem pa vedel, zakaj je tudi ona tega mnenja. Hitela je, čeprav ni bila nestrpna, bolj je bila zadovoljna, da me je končno dobila, in niti nisem vedel, kaj naj bi jo vprašal. Nekako me je imela in prav je, da dodam, kako šele sedaj to razmišljam. Ne vem, kako bi se drugače obnašal. Kar govorila je. Celo vrsto imen. Pri določenih je prav sikala, jaz pa sem ji vedno bolj skrušen samo pritrjeval. Kako prosojne deževne dlani je imela. Vedno bolj majav sem postajal, ko je pojava tako z lahkoto razkrinkavala moje prijatelje in ni prenehala, da se nisem mogel postaviti nobenemu v bran. Vedno hitreje jih je navajala in vsako nadaljnje ime je pomenilo tudi manj vrednosti za določenega človeka. Ne bi jih ponavljal, ker vemo, za kakšen tip ljudi gre. Končala je z izjavo, da jih je vsaj za dva honorarja.

Očitno je imela dober pregled. Takšen občutek sem imel že od

vsega začetka, čeprav seveda nisem mogel vedeti, kaj hoče z vsem skupaj. »Kako si le vzdržal?!« se ni mogla načuditi. Pojava me je zopet objela. Nisem videl obraza. Morala je biti moški. Moški me je objemal v dežju. Moški v pelerini. V siju uličnih svetilk. V roke mi je stisnila droben paket, in takoj sem ga skril pred dežjem. Nisem vedel, kaj je notri. Niti spraševal nisem. Postava me je zopet objela. »Sedaj pa pohiti gor,« mi je šepnila. Potem se je obrnila in zadovoljno stekla. Začutil sem nekakšno utripanje srca. Nekje v dežju.

»Nikolaj Vasiljevič,« sem zaklical za njo, čeprav nisem vedel, koga kličem, a kot da bi pojavo zadel. Rahlo se je obrnila, nekakšen dež se je smejal v črni pelerini, in mi pomahala.

»Nikolaj Vasiljevič,« sem ponovil tokrat bolj zase. Potipal sem, če imam še paket, in odhitel gor. Ves premočen sem se usedel za mizo in ga potegnil izza hlač. Pazljivo sem ga odprl. Notri je bila knjiga. Zazrl sem se v njene platnice, kjer je pisalo: Gogolj, Mrtve duše. Začel sem brati. Bral in bral sem in jo odložil, ko sem jo prebral na dušek. Kakšno olajšanje. Kakšna nepopisna radost me je zajela. Odprl sem okno. Prenehali so nalivi, torej bo v Trnovem zopet mir. Vsaj nekaj časa. V moji sobi pa sem čutil kapljice. Kako sem bil vesel in kako sem dihal, ko so se mi rosila pljuča. Seveda sem se spomnil prijateljev. Zares so hude pizde, da mi do mojega petintridesetega leta niso priporočili te knjige. Seveda, naravnost skrivali so jo pred mano. Pa še mrtvih ne pustijo na miru, te pizde. Z njimi se bom moral pomeniti.

Matjažek

Glede tistega legendarnega jadranja bo ostalo marsikaj zares nerazjasnjenega. Kaj hočemo, čeprav smo se podali na plovbo vsakdo z določeno nalogo in sploh polni načrtov. Če ne drugega, smo hoteli vsaj kaj razmisliti v svojih polnih glavah, razrešiti vsaj kakšen problem, to je takole na daljavo in sredi morja prav gotovo zelo ugodno. A pri nobenem od nas se ni kaj podobnega pripetilo. Ladijski dnevnik je ostal seveda nepopisan in če bi vsi štirje krepko skupaj sklenili svoje glave, šele potem bi bila zapolnjena kvečjemu kakšna tretjina posameznega dneva. Pa kdorkoli je že bil dežuren. Prej ali slej je omagal, in to že na začetku poti, ko se sploh nismo upali pomisliti, da bi kdo bruhnil na jadrnico. Toda kako se je to že čez kratke ure spremenilo. Pregarja pa me naslednje. Kajti zelo rad bi spisal kaj prisrčnega o Matjažu Kocbeku, ampak jaz ne vem, kaj se dogaja. Ali se tega človeka zares ne prime nič prijetnega, temveč samo surovosti in stvari, o katerih sploh nočem razmišljati. Tega pa jaz nočem in ko imam že čisto napeto glavo, saj čutim do njega nekakšen dolg, mi daje upanje pravzaprav samo en lep spomin, ko smo bili zasidrani nekje pri Molatu. Zasidrani pa nismo bili dolgo, ker kaj se je pripetilo. Trojka je zapustila jadrnico, ko sem jaz

enostavno omagal. Tisti večer sem bil krepko pijan in resnica je, da bi se težko spomnil dneva, ko je bilo kaj drugače. Ampak pustimo to, ker niti ni toliko pomembno. Trojka je odšla na večerjo in je očitno večerjala prav takrat, ko sem se jaz prebudil. Zaspal sem že nekje na sredini morja. In koliko je takšnih sredin. Potem pa je kar naenkrat posvetila vame reflektorska svetilka. Počutil sem se, kot da bi bil na zasliševanju na policiji. In vemo, kako je na silo zbuditi totalno pijanega človeka. Sploh nisem vedel, kje sem, in dosti časa je preteklo, da sem dognal, kako sem na jadrnici. Kdo pa so bili neznanci na jadrnici, pa tudi nisem niti približno vedel in še manj, kaj hočejo. Razločno sem ugotovil samo to, da starejša gospa in gospod govorita italijansko. Bila sta športno oblečena in bilo je, kot da bi morda prišla s sosednje ladje. Jaz sem bil čisto zgubljen. In ne samo zaradi tujega naglasa, ampak končno nisem vedel niti, kje so moji prijatelji, tisti tujci pa so me zalotili kot kapetana, ki bi jim moral kaj odgovoriti, vendar le kako naj bi to storil, če nisem zastopil niti vprašanj. Bila sta sploh kot iz kakšnih filmov. Kot da nista s tega sveta ali pa kot da sta iz davnine. Njuna italijanščina je bila pojoča in sploh spevna, toda le kaj mi je to pomagalo. Tisti starejši možakar me je celo na silo rahlo dvignil in nekaj krilil z rokami. Stopil sem na palubo in čisto v bližini zagledal orjaško ladjo. Tiste ladijske lučke in kako so kot grozdi viseli na ladji ljudje. Vse polno jih je bilo in kot da bi od mene nekaj pričakovali. »Pizda mu materina!« sem pomislil in bil vedno bolj zmeden. Hotel sem poseči po steklenici, pa sta mi tista tujca preprečila. Kot da bi zadrževal promet na morju, se mi je vrinila misel, čeprav je bila seveda zelo neumna. In na boku orjaške ladje sem prebral izredno razločen napis: Rex. »Jebenti mater,« sem se zamislil in govoril: »Pa kaj hočete od mene?! Kje je trojka! Spet pijejo in jejo v kakšni gostilni.« In že sem koval načrte, kako bom naslednje dni ostajal trezen vsaj do pristanka. Tisti gospod in gospa sta me imela očitno dovolj, ko sem samo neumno zijal. Starec je nekaj zamahnil z roko in lahko sem razločil, kako me je označil za absolutnega kretena, to takrat tudi ni bilo daleč od resnice. Zato sem se rahlo užaljen pomaknil nazaj v kabino. Videl sem, kako so dvignili sidrno vrv in kako se je začela jadrnica počasi premikati. Tokovi so jo začeli gnati proti obali, kjer bi lahko nasedla. Tista gospa in gospod sta se vrnila z lesenim čolnom k Rexu in se s pomočjo pomorščakov zavihtela nazaj na palubo. Rex je imel prosto pot in prav zasanjano sem gledal, kako se izgublja v širokem večernem morju. Spuščal je glasove. To so bile prodorne sirene parnika. Bil je zelo romantičen prizor, ki pa se nikakor ni skladal s stanjem na jadrnici. Nanjo sem kmalu čisto pozabil, čeprav sem vedel, da so mi, nemočnemu, dvignili sidro in da bi lahko nasedel. Zopet sem se zanašal na trojko, ki se je takrat resnično vrnila, in potem jo je Kocbek s spretnim manevrom rešil. To mu priznam. Trojka pa me je seveda tudi vprašala, kaj se je pripetilo. »Saj ste slišali sirene parnika. Ladja Rex je prišla,« sem jih obvestil, potem ko se jim je jeza malo ohladila. »Slišali,

slišali!« so mi zgroženi prikimavali. »Rex, ja!« so se mi smejali. Z glavami pa so odkimavali, ko so mi dali vedeti, da smo šele drugi dan na poti, jaz pa da sem že videl Rexa. Posebno Kocbek je bil odrezav, tega se še dobro spomnim. »Šele drugi dan, šele drugi dan!« je nekoliko privoščljivo ponavljal. In iz vsega skupaj sem povsem jasno vedel, da mi nihče kaj preveč ne verjame in da je Rex plod moje domišljije, v resnici pa naj bi jadrnico odvezal sam, da bi se lahko ta pustolovščina kaj kruto in predvsem s trajnimi posledicami končala. Niso mi verjeli, pomembno pa je bilo samo to, da se je vse skupaj dobro obrnilo. S tem sem se strinjal tudi jaz. Potem pa je sledilo dokaj veselo popivanje, ki sem se ga udeleževal zavzeto, saj ne vidiš prav vsak dan Rexa. Kmalu sem zopet omagal, pa saj sem imel prav, spal sem do tedaj samo dve, tri ure, potem pa so moj počitek tako kruto prekinili in videti je bilo, kot da se bo nadaljevalo. Znova sem se namreč na silo prebudil. Odprl sem oči in ugotovil, da je trda tema. Samo mesec je pazil, da ne bi padel v vodo. Kot da bi ga držale na preprogi zvezde, ki jih je bilo zares ogromno. Ali pa se je samo meni tako zdelo, ko sem se zopet zasanjan zazrl v nebo. Ropot pa je tokrat povzročal Kocbek, ki je nekaj skakal po barki. Prebudila se je tudi dvojka in zaslišal sem rahle kletvice, ki so izražale negodovanje. Zopet kraval, ki pa ga tokrat nisem povzročal jaz. Kot da bi bil vročičen, je Kocbek jecljal: »Rex, Rex se potaplja! Moram na pomoč!« Trdo sem ga prijel, ker se v bližini ni potapljala prav nobena ladja, da pa bi bil sposoben gledati za ovinek, tega pa tudi nisem verjel oziroma mu še ni uspelo prepričati me v nasprotno. Tudi dvojka ga je merila od nog do glave, toda bil je kot ranjena žival. Dodal je še naslednje: »Če ste vi tako nečloveški, potem je pa tudi prav!« In pognal se je na glavo v morje ter hrabro odplaval, da bi pomagal potnikom na Rexu in sploh da bi poskušal rešiti potapljajočo se ladjo, ko se je eden izmed dvojke že strinjal, da smo na zares naporni poti. Ladja Rex se mu je zdela zaenkrat še predebela zadeva. »Počakaj, počakaj!« sem si mislil.

Nismo vedeli, kaj naj storimo. Zopet smo bili brez kapetana. Da pa bi plavali za njim, se nam je zdelo nesmiselno, ker je najbolj priseben izjavil, da bo gotovo plaval na obalo in počakal, da se odprejo gostilne. Pač ni mogel spati, to je z njim že večkrat doživel, da pa je brez obstanke, to pa sem tudi jaz dobro vedel. Mirno smo nadaljevali s spanjem in niti ko smo se prebudili, se nismo preveč čudili, kako ga še ni. »Prej ali slej se bo vrnil,« je bilo naše geslo. »Ali pa ga bomo našli v gostilni.« To zadnje se je tudi uresničilo. Zarana smo se dokaj spočiti odpravili na obalo, da spijemo kakšno mrzlo pivo. In že od daleč smo videli Matjaža Kocbeka, ki je sedel v razposajeni pijanski družini. Niti opazil nas ni, mi pa smo se po tihem pomenku delali, kot da ga sploh ne vidimo. Kdove kolikokrat jim je že ponovil zgodbico in kdove kolikokrat jim je že plačal rundo. Ker zaslišali smo: »Matjažek, kaj ti je že rekel kapetan Rexa?!« Debelo smo se pogledali. In Matjažek je začel lepo pripovedovati, kako je priplaval, in to kravl, pred potapljajočo se ladjo.

Menda je bil obupen prizor. Ni vedel, ali je plaval v krvi ali v morju. Nikogar ni mogel rešiti, ker so tudi po njem padali ladijski tramovi. Boril se je za golo življenje, dokler ni ostal na Rexu samo še kapetan. Opazil je Matjažka, ki se ni boril samo zase, temveč tudi za potnike. Hotel je rešiti ladjo. Kapetan ga je prav motril z očmi. Zadnji je zapustil ladjo in se v krvi pridružil Matjažku. Ko se je že utapljaj, ga je povprašal po imenu. Matjažek se je predstavil. In ko se je utopljenec že dušil, je Matjaža prekrstil v Matjažka in ga pobožal po licih. »V spomin pa mi je zapustil zapestno uro!« so Matjažku že polzele solze po licih.

Spet smo se debelo pogledali. Pogledali pa smo tudi pijanega Matjažka, ki je imel na roki zares nekakšno uro, ki so jo z neverjetnim zanimanjem gledali prav vsi pijančki. Sporazumeli smo se, da bi bilo najbolje, če bi ga spravili spat, zato smo ga zgrabili pod roke in zbrani družini naznanili: »Matjažek mora spat!« On pa se je branil in kričal: »Kdo bo mene jebal! Meni je dal kapetan Rexa ročno uro!« »Dobro, Matjažek, dobro!« In le s težavo smo ga odvedli na jadrnico, kjer je pri priči zasmrčal, ko je hotel poprej še nekaj rohnjeti. Dvignili pa smo mu tudi roko in se zagledali v njegovo novo zapestno uro. Zares jo je imel, a kaj, ko je bila tista iz italijanskega pralnega praška. Kdove kje jo je staknil. Zopet smo se debelo pogledali in se zasmejali, ko je Matjažek že pomirjeno smrčal.

Prijatelji

Tovrstnih težav se zares nisem nadejal. Ampak zopet bom moral nekako pojesti tisto, kar sem si skuhal, kakor se temu dobro reče. Ali pa je bil samo tisti dan tako prekleto zgoščen s temi stvarmi. Toda kaže, da se zopet umikam in da hočem spet vse spraviti sebi v prid. Neposrednih imen pa tokrat ne bom uporabljal. Vsaj to si lahko obljubim, čeprav zopet mislim samo nase. Jaz zares ne morem pomagati in očitno si nikakor ne morem uiti, četudi bi najraje pobegnil zelo daleč od sebe.

Tisti dan sem prišel na obisk k prijatelju, v službi sem bil pri njem, znanec, ki pa je bil tam že pred mano, je kar zapustil njegove delovne prostore, in to takoj, ko sem se pojavil. Samo zagledal me je in že se je poslovil. Prijatelj se je samo smejal in ko sem ga pobaral, se je čudil, da tega še nisem opazil. Mislil je na to, da se me ljudje izogibajo. Govorim seveda o prijateljih in predvsem znancih. Zares nisem tega opazil, in odločil sem se, da bom od tistega trenutka pozornejši. Prijatelj mi je začel plesti staro in dobro znano zgodbo, kako v svoje pisanje vpletam vse preveč imen in kako so nekateri ljudje pač občutljivi in nočejo biti objavljeni. So pa tudi drugačni, mi je govoril, to pa tudi vem, samo da vse skupaj vedno znova enostavno pozabljam. Mislil je na tiste, ki bi bili pripravljeni marsikaj plačati, samo da bi vdrli v kakšno knjigo. Pa kakorkoli že. Resnica pa je, da se da zbežati kakšno pivo od njih in

drugih. Sploh sem se znašel v čudni vlogi, ker jaz zares nisem hotel biti nikoli popisovalec kakšnih usod. Vedno imam občutek, da imam prekleto veliko opravka s svojo vestjo, in takšen si ne bi nikakor dovolil, da bi omadeževal koga drugega. Tudi zato izkoriščam to mesto in to zadevo posebej poudarjam, torej lahko vsakdo uporablja mirno kri in če se bo kdo na kakšnem mestu prepoznal, lahko samo obljubim, da je to slučajno in da nimam nobenega podlega namena. Tako je torej s tem, če vedno bezam, potem pa se še čudim. Vse to sem opazil šele sedaj, ko sem dodobra v vsemogočih stiskah. Ker kaj pa je bolj neprijetnega, če se te začnejo prijatelji izogibati, še posebej, če stalno poudarjaš, da ti prav ti odnosi pomenijo še največ v življenju. Toda zakaj mi vendar dajejo to moč, sem se zopet vlekel ven, ki je sicer sploh nimam. Naj gre vse v pizdo materino. To je zame ljubkovalnica, nekje pa ta moja nedolžnost zazveni povsem drugače in že si nakopljem težave. Najprej se je to dogajalo neposredno, zadnje čase pa zaradi mojih objav. Očitno sem nepopoljšljiv in po tem pogovoru sem spoznal, da se bom moral prav odkrito pogovoriti tudi sam s sabo, in kje drugje bi lahko to bolje storil, kot v kakšni gostilni. Tako sem bil razpoložen, da kako drugače ne bi mogel preživeti niti minute, čeprav sem bil prav tisti dan povabljen k prijatelju na praznovanje rojstnega dneva, ki pa sem se ga zaradi podanih razlogov raje na dolgo in široko ognil. Temu turobnemu razpoloženju sem moral izbrati tudi primeren lokal, ker bi bilo nesmiselno, da bi tiščal med ljudi, ki jih kakorkoli poznam. Takšen lokalček sem našel v starem delu mesta. Na majhnem prostoru se je trlo mladih ljudi in moram reči, da se nisem neprijetno počutil in da me ni motilo, ko nisem mogel spregledati, kako star postajam, kajti neizogibno je bilo, kako ne sodim več na te položaje. A s takšnimi mislimi sem se ukvarjal samo jaz, resnica pa je tudi, da z njimi nisem nikogar motil, ker ni bil nihče nasilen do mene. A da ne bom dolgovezil. Misli so mi postajale težke in odvečne, kot mi postajajo težke in odvečne tudi te besede, ki jih zapisujem. Pri tistih fantih in dekletih, ki so se pozibavali v prijetni muziki, pa je potekalo vse skupaj dosti bolj enostavno. Zopet je ta zadnja beseda pretrda in skoraj neumestna, a kot da je ne bi znal omehčati s temi svojimi neznosnimi problemi, ki pa jih tokrat ne morem zagovarjati, pa tudi nobene potrebe ne čutim po tem. Postal sem zelo zgovoren in to na prijeten način. Hkrati pa sva si postajala vedno bolj tesna z mlado punco. Zelo rad bi pri priči odvrget svoje navade, pa čeprav to seveda ni lahko. Punca je bila prav neverjetna in nobena ovinkarjenja niso bila potrebna, ko sem si jo zaželel, če se lahko tako izrazim, vendar svoj jezik zares težko prilagajam drugačnim razpoloženjem. Naklonjenosti sem bil vsekakor deležen, ker mi je ona predlagala, če bi šla k meni domov. Bil sem navdušen. Pa ne samo zaradi tega, ker sem objemal lepo mlado punco. Neke svoje globoke navade pa se vseeno nisem hotel znebiti. Med potjo sem namreč skočil v trgovino in vzel dve steklenici vina. Vse skupaj je bilo prekrasno. Dogajanje je

prevzela v svoje roke in moram priznati, da sem ji popolnoma zaupal. Tako spočit sem bil. Toda kot se je lepo začelo, tako tragično se je tudi končalo. Vsega pa je bila kriva moja knjižna omara. Lepa mlada prijateljica se je gibala po moji majhni garsonjeri, ko je bila že naga in vsa razpoložena. In ni vrag, da ni postala tudi pred knjigami, to sicer ne bi bilo nič neprijetnega, če se ne bi pri eni izmed njih dlje časa zadržala. Temu v začetku nisem pripisoval nobene pozornosti, a kaj kmalu je bilo čisto drugače, ker je obenem pomenilo tudi začetek konca. Morda se ona sploh ni dlje zadržala, bolj gotovo bo skoraj to, da sem se sedaj jaz zaustavil, ker je, kakor se spomnim, ona kar tako rekla, brez posebnega poudarjanja, veselja ali žalosti, da je tisto knjigo pač napisal njen oče, ki je moj prijatelj, in da je med mojimi knjigami še nekaj naslovov. Kot da bi udarila strela. Lahko si zamislite, kakšen šok sem doživel po vsem skupaj. Zanj je bilo vse skupaj običajno, jaz pa ne le, da se nisem niti slekel, temveč sem postal izredno mrk, da me je kaj kmalu zapustila, ker ni bila sposobna spraviti iz mene niti besedice. Zares sem bil popolnoma skrušen. Kakšen hudič se je zajedel vame. Ženske prijateljev sem vozil v svojo posteljo, sedaj pa že njihove hčerke, in kot da mladih punc ne bom mogel več spraševati po imenih, temveč zgolj po priimkih. To je bilo zame nekaj novega, sem se skušal pošaliti, toda nisem se mogel izogniti surovosti do sebe. Surovost pa ni bila nič drugega kot posledica nemoči. S kakšno težo je pritisnilo vse skupaj name. Kakšen dan in kakšno življenje, sem se zjokal, in kaj vse sem si nakopal na glavo. Zares sem se lahko počutil neverjetno starega in utrujenega.